

Báo cáo hoạt động số 2. Nghiên cứu hành động “Ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 với sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên điếc Việt Nam”

Hoạt động do Hiệp hội Giáo dục Người lớn và Giáo dục Cơ bản khu vực Châu Á – Nam Thái Bình Dương (ASPBAE) hỗ trợ thông qua Hiệp hội Vì Giáo Dục Cho Mọi Người Việt Nam (VAEFA)

Tháng 12 năm 2021

1. GIỚI THIỆU

Hiệp hội Giáo dục Cơ bản và Người lớn Châu Á - Nam Thái Bình Dương (ASPBAE) hoạt động trong lĩnh vực vận động chính hướng tới nền giáo dục có chất lượng cho tất cả mọi người, đặc biệt là những nhóm thanh niên chịu nhiều thiệt thòi. ASPBAE tin rằng tiếng nói của họ phải được lồng ghép trong các tiến trình thảo luận và đối thoại chính sách của chính phủ để xây dựng chương trình giáo dục trong tương lai.

Tiếp theo khuyến nghị từ phát hiện trong Nghiên cứu hành động do thanh niên chủ trì và triển khai về tác động của Covid-19 đối với các nhóm thanh niên bị thiệt thòi (Youth-led Action Research on Covid-19 impact), trong năm 2021 ASPBAE phối hợp với các thành viên là Liên minh giáo dục tại các quốc gia triển khai sáng kiến cấp vùng là nghiên cứu “Tác động của đại dịch Covid-19 đối với sức khỏe tâm thần và sự thoải mái của thanh niên”.

Thông qua các hoạt động này, tiếng nói đa dạng của các nhóm thanh niên trong khu vực sẽ cung cấp thông tin về nhu cầu, mong muốn, và các rào cản trong việc phát triển giáo dục, là cơ sở để các nhà hoạch định chính sách thảo luận về các đề xuất chính sách trong tương lai. Hoạt động này là

Tại Việt Nam, Hiệp hội Vì giáo dục cho mọi người Việt Nam (VAEFA) hoạt động với sứ mệnh hướng tới quyền được thụ hưởng một nền giáo dục hòa nhập, bình đẳng, có chất lượng cho tất cả mọi người Việt Nam. Trong quá trình hoạt động, Hiệp hội luôn quan tâm đến các nhóm dễ bị tổn thương bao gồm nhóm thanh niên điếc. Từ năm 2012 đến nay, VAEFA thường xuyên có các chương trình, dự án hỗ trợ cộng đồng người Điếc nói chung và giáo dục Điếc nói riêng. Sự đồng hành, thấu hiểu và trao

quyền đã mang lại những thành tựu, kết quả đáng ghi nhận trong những hoạt động này của Hiệp hội. Không chỉ hỗ trợ trực tiếp các hoạt động trong nước, VAEFA còn là cầu nối mang lại những cơ hội giao lưu, học hỏi và thúc đẩy thanh niên thuộc các nhóm dễ bị tổn thương cất lên tiếng nói của mình và được lắng nghe tại các diễn đàn quốc tế. Nghiên cứu hành động “Ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 với sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên Diặc Việt Nam” là một trong số các hoạt động thuộc dự án “Nghiên cứu hành động do thanh niên chủ trì và triển khai về tác động của Covid-19 đối với các nhóm thanh niên bị thiệt thòi”; Ngoài ra còn 2 hoạt động khác là hoạt động số 1) Các sáng kiến tăng cường thể chế tổ chức thanh niên (Youth constituency strengthening initiatives) hướng tới xây dựng vai trò lãnh đạo của thanh niên trong quyền được giáo dục và vận động vì mục tiêu phát triển bền vững trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo (SDG 4) và hoạt động số 3). Tăng cường học hỏi, trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm giữa người Diặc Việt Nam và người diặc Quốc tế.

“Nghiên cứu hành động “Ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 đến sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên Diặc Việt Nam” được thực hiện bởi VAEFA phối hợp với nhóm nghiên cứu độc lập bao gồm nghiên cứu bao gồm bốn người Diặc (Nguyễn Thị Ngọc Anh, Hoàng Thị Ánh Hồng, Nguyễn Thị Phụng) và một người nghe Đỗ Thu Hiền với sự phối hợp của nhóm Nghe bằng Mắt thực hiện. Nghe bằng Mắt (NBM) là nhóm thanh niên gồm người Diặc và người nghe hoạt động các dự án nghệ thuật và xã hội mang lại lợi ích cho cộng đồng người Diặc. Nhóm đã có kinh nghiệm làm những khảo sát online và có uy tín trong cộng đồng người Diặc Việt Nam nên mạng lưới kết nối sâu rộng và phủ khắp các đối tượng ở nhiều vùng miền. NBM hỗ trợ nhóm nghiên cứu về mặt kết nối, chia sẻ thông tin rộng rãi đến với cộng đồng và hỗ trợ về kỹ thuật làm khảo sát online dựa trên những kinh nghiệm nhóm đã đúc kết được từ những dự án trước.

Trước khi bắt đầu nghiên cứu ba thành viên của nhóm nghiên cứu là Nguyễn Thị Ngọc Anh, Hoàng Thị Ánh Hồng, Nguyễn Thị Phụng là ba thanh niên diặc trước đã có những hoạt động sôi nổi trong cộng đồng người Diặc Việt Nam cũng như các diễn đàn thanh niên trong và ngoài nước. Họ được lựa chọn để tham gia khóa tập huấn trực tuyến (online) về Sức khỏe tâm thần do ASPBAE tổ chức trong tháng 9 và tháng 10 năm 2021. Các thành viên nhóm nghiên cứu tìm hiểu và được trang bị những kiến thức cơ bản về Sức khỏe tâm thần qua các chủ đề như Tìm hiểu tâm lý xã hội và hành vi ứng xử của giới trẻ, Các mối quan hệ xã hội,... đồng thời được tập huấn về các công cụ và kỹ năng giao tiếp khi trò chuyện về chủ đề nhạy cảm này và các phương pháp nghiên cứu.

Với những kiến thức và kỹ năng được trang bị trong tập huấn, họ đã cùng nhau thảo luận về chủ đề này với góc nhìn là một thành viên trong cộng đồng diặc bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19, từ đó đề ra mục tiêu, phương pháp và xây dựng bộ công cụ để làm nghiên cứu “Sức khỏe tâm thần của thanh niên diặc Việt Nam do ảnh hưởng của đại dịch Covid-19”.

Hình ảnh nhóm nghiên cứu gặp nhau qua mạng để trao đổi trong quá trình phân tích số liệu.

Các hoạt động nghiên cứu do các thành viên chủ động thực hiện, với sự hỗ trợ kỹ thuật của nhóm Nghe bằng Mắt và VAEFA.

Nghiên cứu cũng giúp VAEFA hiểu rõ hơn về vấn đề của thanh niên điếc, các rào cản và kết quả nghiên cứu là cơ sở để VAEFA phân tích và đề xuất các sáng kiến nâng cao năng lực cho thanh niên nhằm tăng cường sự tham gia của họ vào các hoạt động và tiến trình vận động giáo dục.

2. THÔNG TIN HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU

2.1 THỜI GIAN VÀ PHƯƠNG THỨC

- Thời gian: Tháng 11 - Tháng 12/2021
- Phương thức: Trực tuyến (Online)

2.2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phương pháp nghiên cứu sẽ bao gồm: a) Khảo sát trực tuyến (online) qua bảng hỏi để thu thập các số liệu định lượng và b) Phỏng vấn sâu trực tuyến để thu thập các thông tin định tính.

a) Khảo sát online: Khảo sát ghi nhận được câu trả lời của 77 người. Bảng hỏi được thiết kế trên nền tảng Google form, câu hỏi được đưa ra dưới hình thức trắc nghiệm bằng tiếng Việt viết và có video ngôn ngữ ký hiệu đi kèm.

Bảng hỏi gồm 5 phần: Phần 1. Thông tin cá nhân; Phần 2. Ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 đến tình trạng sức khỏe tâm thần của bản thân; Phần 3. Ảnh hưởng của

đại dịch Covid-19 đến công việc và học tập; Phần 4. Ảnh hưởng của dịch Covid đến các mối quan hệ xã hội, bạn bè, tình yêu và Phần 5. Chia sẻ thêm.

b) Phỏng vấn sâu: Tổng số có 14 thanh niên điếc ở các tỉnh, thành khác nhau. Dựa trên thông tin thu được từ bảng hỏi, nhóm nghiên cứu đã lựa chọn một số bạn điếc có câu chuyện đặc biệt để phỏng vấn sâu. Người phỏng vấn và người được phỏng vấn đều là người điếc sử dụng hoàn toàn ngôn ngữ ký hiệu, cuộc phỏng vấn khoảng 1-2 tiếng trên nền tảng Zoom.

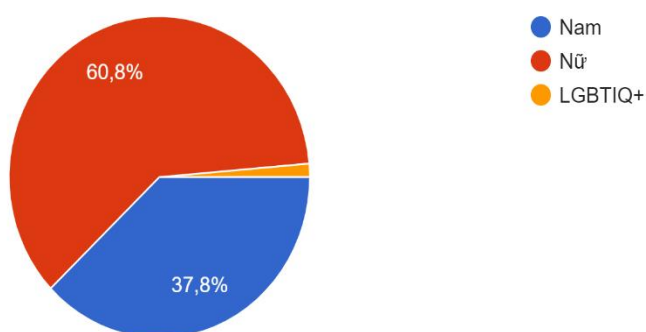
2.3 THÀNH PHẦN THAM GIA

Tổng số người tham gia khảo sát online có 74 người trong độ tuổi từ 15 đến 35 tuổi, đến từ mọi miền đất nước (Vĩnh Phúc, Thái Bình, Bắc Giang, Quảng Ninh, Hà Nội, Nha Trang, Ninh Thuận, Quảng Ngãi, Vũng Tàu, thành phố Hồ Chí Minh, Bến Tre, Tiền Giang...)

a) Giới tính: Số người trả lời khảo sát là 74 người gồm 28 nam, 45 nữ và 1 LGBTQ+.

Hình 1. Tổng số người tham gia khảo sát online

Giới tính của bạn
74 câu trả lời

Hình trên cho thấy sự sẵn sàng chia sẻ và tiếp cận về chủ đề này ở Nữ nhiều hơn đáng kể so với Nam. Nghiên cứu có sự tham gia của thành viên từ cộng đồng LGBTQ+, tuy chiếm tỉ lệ nhỏ nhưng đã thể hiện tính tiếp cận và tính thân thiện của nghiên cứu với các thành phần đa dạng trong cộng đồng người điếc Việt Nam.

b) Thực trạng học tập và việc làm

Thực trạng học tập, trình độ học vấn và việc làm của các thanh thiếu niên điếc tham gia vào Khảo sát có sự liên quan chặt chẽ với nhau. Giáo dục điếc tại Việt Nam còn nhiều hạn chế, môi trường giảng dạy thiếu ngôn ngữ ký hiệu được coi là ngôn ngữ mẹ đẻ của người điếc để phát triển tư duy và kỹ năng giao tiếp. Người điếc mất một thời gian dài để học hết bậc tiểu học. (Thông thường học sinh điếc mất 2 năm thậm chí là lâu hơn để học xong một lớp) nhưng lượng kiến thức tiếp thu và áp dụng được vào cuộc sống còn ít ỏi.

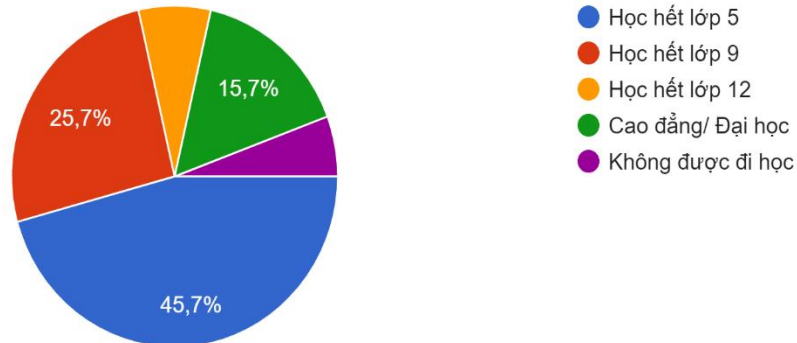
Những con số này cũng phản ánh chân thực thực trạng giáo dục và việc làm của người điếc Việt Nam, từ đó dẫn đến những hệ quả về giao tiếp trong gia đình và xã hội, quản

trị cảm xúc, sức khỏe tâm thần... (Nội dung này được đề cập chi tiết ở phần sau của báo cáo này).

Hình 2. Trình độ học vấn của những người tham gia

Trình độ học vấn của bạn

70 câu trả lời

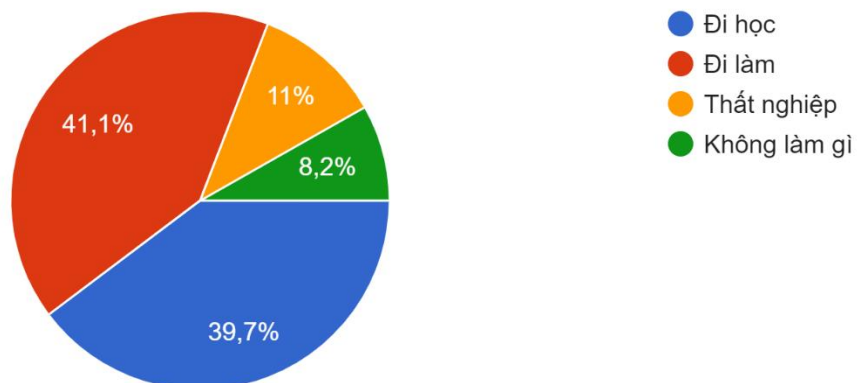
45,7 % người tham gia trả lời nói rằng họ chỉ học hết tiểu học, 25,7% trả lời rằng họ học hết trung học cơ sở trong khi chỉ có 7,1% học hết trung học phổ thông. Tỷ lệ tốt nghiệp Cao đẳng/ Đại học là 15,7% và có đến 5,7% không được đi học. Đây là những con số cho thấy thực trạng giáo dục của nhóm khuyết tật trong khi Việt Nam đạt phổ cập tiểu học từ năm 2000 và theo báo cáo phân tích ngành (tiếng Anh gọi là Educational Sector Analysis) của Viện KHGD Việt Nam thực hiện năm 2020, tỷ lệ ròng (net enrollment rate) nhập học giáo dục tiểu học năm 2018 ước tính đạt 97,3%.

Những hạn chế về giáo dục dẫn đến những rào cản trong cơ hội việc làm, về mức thu nhập đặc biệt là những nghề nghiệp đòi hỏi trình độ cao. Trong số những người tham gia phỏng vấn có 19,2% người trả lời nói rằng họ đang thất nghiệp hoặc không đi làm.

Hình 3. Tình hình học tập và việc làm của những người tham gia

Công việc chính của bạn hiện tại là gì?

73 câu trả lời

Điều này sẽ tác động đến vị thế của người điếc trong xã hội và gia đình, làm ảnh hưởng đến sự tự tin và độc lập trong cuộc sống. Đặc biệt do dịch Covid-19 làm gia tăng tình trạng mất việc, giảm thu nhập hoặc không được đi làm.

Môi trường học tập không chỉ là nơi cung cấp kiến thức mà còn góp phần phát triển kỹ năng mềm, như kỹ năng giao tiếp, kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng quản lý cảm xúc. Trình độ học vấn hạn chế làm ảnh hưởng đến việc phát triển kỹ năng, dẫn đến những hệ quả lâu dài. Đặc biệt là trong bối cảnh Covid-19 ảnh hưởng đến mọi mặt đời sống, giãn cách xã hội kéo dài, ở nhà lâu làm nảy sinh những mâu thuẫn trong các mối quan hệ, đây là lúc cần thiết phải có những kỹ năng mềm để tự cân bằng cuộc sống. Nhưng người điếc vốn thiếu hụt ở phần này nên dẫn đến nhiều câu chuyện đáng tiếc.

2.4 THUẬN LỢI VÀ KHÓ KHĂN

Do đặc thù về ngôn ngữ và cách thực hiện Nhóm nghiên cứu có những thuận lợi và khó khăn như sau:

a) Thuận lợi

- Nghiên cứu viên là những người điếc uy tín, đã từng có các hoạt động cộng đồng và cá nhân sôi nổi, tham gia và đạt kết quả trong các dự án trước đây nên khi thực hiện video call - phỏng vấn thì các bạn điếc khác tin tưởng và chia sẻ thật lòng những câu chuyện của mình. Điều này sẽ khó có thể làm được nếu nghiên cứu viên là người nghe không có cùng trải nghiệm của người điếc hoặc là một người điếc bất kỳ nào khác bởi sẽ khó có được sự tin tưởng ngay từ đầu trò chuyện. Nghiên cứu viên thể hiện tốt yếu tố đạo đức và sự nhạy cảm về chủ đề Sức khỏe tâm thần qua các kiến thức đã được tập huấn – điều này làm cho người được phỏng vấn thêm tin tưởng vào sự bảo mật và từ đó thoải mái chia sẻ.
- Những người điếc tham gia phỏng vấn sâu đều chia sẻ cởi mở. Bản thân họ nói khi được trò chuyện, dốc bầu tâm sự, được lắng nghe thì họ cảm thấy thoải mái, dễ chịu, bình an; dường như dịu đi những bức xúc tích tụ lâu dài do rào cản giao tiếp trong cuộc sống hàng ngày và nhất là trong phải ở nhà lâu ngày, không được trò chuyện cùng ai. Phương pháp trò chuyện gần gũi, thân thiện, không đặt nặng thuật ngữ tâm lý gây khó hiểu nên kết quả nhận được qua cuộc phỏng vấn là thực tế, dễ hiểu và có thể khái quát minh họa cho những khái niệm tâm lý trừu tượng khi cần.
- Cuộc phỏng vấn được diễn ra bằng Ngôn ngữ ký hiệu giữa người Điếc với nhau, không cần phải qua phiên dịch nên mọi thông tin được thông suốt.
- Nền tảng Google form cho phép câu hỏi bằng tiếng Việt được minh họa qua phần video giải thích bằng Ngôn ngữ ký hiệu giúp người điếc hiểu câu hỏi hơn và phù hợp với nhiều người điếc ở các trình độ học vấn khác nhau.

- Cả hai hình thức Trả lời bảng hỏi và Phỏng vấn sâu đều được thực hiện trực tuyến (qua mạng) nên kết quả phỏng vấn thu nhận được thông tin của các bạn điếc ở các tỉnh, thành khác nhau tại Việt Nam.

b) Khó khăn, thách thức

- Ngôn ngữ ký hiệu là ngôn ngữ đòi hỏi về sự quan sát thị giác và kết nối mắt tốt. Một số bạn muốn chia sẻ bằng cách trực tiếp gặp mặt nhưng vì dịch Covid, nhiều tuyến đường bị phong tỏa hoặc hạn chế đi lại nên các bạn không thể gặp nhau được. Một số bạn vì lý do kỹ thuật thiết bị (mạng yếu, dùng điện thoại màn hình nhỏ, không có máy tính...) ảnh hưởng đến kết nối và chất lượng của buổi phỏng vấn. Cũng có một số bạn cảm thấy thoải mái hơn khi được chia sẻ trực tiếp.
- Do phụ thuộc vào kết nối mạng và mức độ đáp ứng của thiết bị nên các buổi phỏng vấn hoặc những lần điền câu trả lời vào bảng hỏi của các bạn điếc bị gián đoạn và mất nhiều thời gian hơn.
- Nhóm nghiên cứu chưa chuẩn bị các tình huống khi người trả lời cần lời khuyên sức khỏe tâm thần khi gặp vấn đề nặng cần can thiệp.
- Nhóm gặp một chút khó khăn khi thời gian phỏng vấn trò chuyện kéo dài. Đặc biệt với đối tượng là người điếc, việc nghiên cứu viên phải chăm chú nhìn vào màn hình là điều bắt buộc nếu như bạn không muốn bỏ lỡ bất kỳ thông tin nào, vì lý do bảo mật nên thường các cuộc phỏng vấn không có record video, nghiên cứu viên phải ghi chép rất nhanh và tóm tắt, đồng thời không được rời mắt khỏi màn hình. Do đó có thể bị mất một số thông tin vì không kịp ghi chép. Chủ đề sức khỏe tâm thần và những câu chuyện của nhân vật cũng là một chủ đề nhạy cảm và nghiên cứu viên khó có thể cắt ngang hay nhìn xuống để ghi chép.
- Một số trường hợp do sự khác nhau giữa NNKH vùng miền nên nghiên cứu viên và người tham gia cần thời gian để làm rõ và xác minh nghĩa của những ngôn ngữ ký hiệu địa phương hoặc ký hiệu nước ngoài.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1 CHIA SẺ CÁC THÔNG TIN, CẢM NHẬN, KINH NGHIỆM, TRẢI NGHIỆM VỀ NHỮNG ẢNH HƯỞNG CHUNG CỦA ĐẠI DỊCH COVID-19 ĐẾN THANH NIÊN ĐIẾC VIỆT NAM

3.1.1 Tiếp cận thông tin trong về dịch Covid-19

Việc tiếp cận thông tin về đại dịch Covid-19 với người điếc nói chung và thanh thiếu niên điếc ở Việt Nam nói riêng hạn chế hơn so với những người nghe bởi đặc thù ngôn ngữ. Trong các bản tin hay thông báo về tình hình dịch bệnh, thông thường truyền hình hoặc báo chí sẽ đưa tin bằng tiếng Việt (ngôn ngữ nói và viết). Với trình độ học vấn hạn chế, khi tiếp cận văn bản chữ viết, người điếc không thể hiểu toàn bộ nội dung thông tin một cách đầy đủ và chính xác. Còn với bản tin có biên tập viên nói

mà không có phụ đề tiếng Việt hoặc phiên dịch ngôn ngữ ký hiệu thì người điếc chỉ có thể xem những hình ảnh và số liệu trong bản tin mà không hiểu toàn bộ nội dung.

“Dịch bệnh Covid-19 gây ra không ít khó khăn về mặt kinh tế, ảnh hưởng đến sức khỏe và tinh thần của mình (ngồi trong nhà suốt 3-4 tháng sau khi có lệnh phong tỏa của chính quyền), trong khi đó trợ cấp nhận được thấp, khó đáp ứng nhu cầu sinh hoạt hàng ngày. Ngoài ra, còn có những người đồng nghiệp của mình từng mắc Covid-19 khi là F0 rơi vào hoảng loạn tinh thần và mất phương hướng, thậm chí sợ hãi khi cảm nhận mất vị giác và khứu giác qua ăn uống, nghĩ đến tiêu cực và còn muốn tự tử để chấm dứt bệnh tật hành hạ mình đau đớn trong suốt thời gian điều trị Covid-19. Một thân một mình ở nơi xứ người, không có người thân chăm sóc và hỗ trợ nên một số bạn F0 rất dễ rơi vào trầm cảm nặng nề, nghĩ quẩn lung tung, rất là thời gian tự cách ly tại nhà khiến đồng lương nhận được thấp hơn so với lúc trước đi làm, dẫn đến sức khỏe giảm sút nghiêm trọng” (Chia sẻ của bạn N.T.T, tỉnh Bình Dương)

Trong số người điếc tham gia khảo sát chỉ có 27% trả lời rằng họ có hiểu biết đầy đủ về tình hình dịch bệnh, còn phần lớn 66,2% người trả lời rằng họ biết một chút thông tin nhưng không đầy đủ. Con số 27% cũng tương ứng với số người học hết bậc Trung học phổ thông và Cao đẳng, Đại học – những người có khả năng đọc hiểu tốt hơn đại bộ phận người điếc.

Hình 4. Mức độ tiếp cận thông tin về dịch bệnh của những người tham gia

Bạn có biết đầy đủ thông tin về tình hình dịch Covid không?

74 câu trả lời

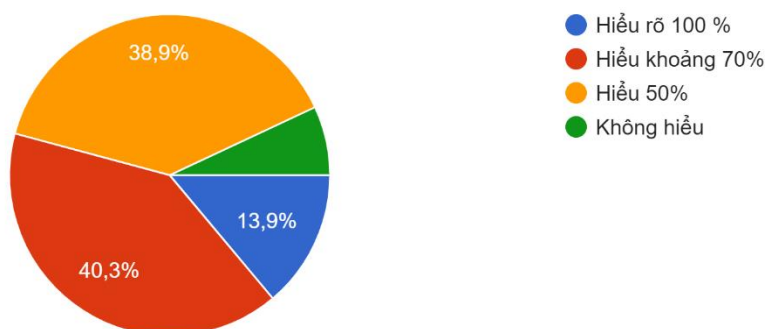

Việc thiếu tiếp cận thông tin về tình hình dịch bệnh cũng sẽ liên quan đến việc cập nhật và hiểu rõ về các chủng loại vắc xin cũng như lịch tiêm phòng của mình. Nếu so với 27% số người có hiểu biết đầy đủ về tình hình dịch bệnh thì chỉ một nửa số này (13,9%) nói rằng họ nắm rõ các thông tin về vắc xin và lịch tiêm phòng của mình.

Hình 5. Hiểu biết về tiêm phòng của những người tham gia

Bạn có hiểu rõ về vacxin và lịch tiêm phòng của mình không ?

72 câu trả lời

43,5% số người điếc tham gia khảo sát trả lời rằng họ không được cung cấp phiên dịch Ngôn ngữ ký hiệu khi đi tiêm vắc xin phòng Covid-19. Và có 40,6% nói rằng khi đi tiêm nhân viên y tế sẽ dùng điệu bộ hoặc chữ viết để giao tiếp với họ trong khi chỉ có 15,9% có phiên dịch hỗ trợ quá trình tiêm. Như vậy là 84,1% số thanh thiếu niên Điếc có sự giao tiếp không đầy đủ trong quá trình đi tiêm. Điều này cũng ảnh hưởng một phần đến tâm lý và sức khỏe tâm thần của người Điếc khi nghĩ về việc tiếp xúc với nhân viên y tế khi cần, từ đó gia tăng sự căng thẳng và lo âu về đại dịch.

3.1.2 Ảnh hưởng của dịch Covid-19 với các mối quan hệ gia đình và xã hội của người thanh thiếu niên người điếc

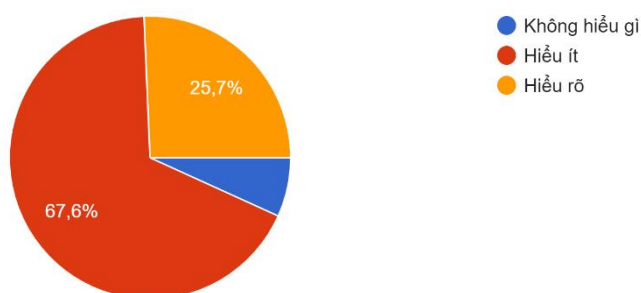
a) Ảnh hưởng tới quan hệ với cha mẹ và người thân trong gia đình

Gia đình được xem là nơi gắn bó nhất, là tổ ấm của con người. Đại dịch ảnh hưởng đến mọi mặt đời sống và tất nhiên cả mối quan hệ với các thành viên trong gia đình. Một bạn điếc tâm sự: *“Gia đình có hoàn cảnh khó khăn, có đông thành viên trong gia đình. Bố suốt ngày đánh đập và mắng chửi mẹ và các con, tất cả đều chịu đựng rất khổ sở. Người yêu cũ đòi máy điện thoại và đòi tiền tiêu vặt, nói chuyện tiêu cực, khinh bỉ về hoàn cảnh nghèo khổ của bản thân. Tinh thần không ổn định, không tập trung học tập và cuộc sống không tốt”* (V.T.M.H, Hà Nội)

Người điếc thường được sinh ra trong gia đình mà tất cả mọi người là người nghe và giao tiếp chủ yếu qua lời nói. Có rất ít cha mẹ của người điếc sử dụng ngôn ngữ ký hiệu để trò chuyện với con em mình. Trong số các bạn điếc tham gia khảo sát chỉ có 30% là cảm thấy vui vì cha mẹ học và sử dụng ngôn ngữ ký hiệu đơn giản. Vì vậy mặc dù gia đình là môi trường gần gũi nhất với thanh thiếu niên điếc nhưng phần lớn việc giao tiếp trong gia đình dừng ở mức độ “thông tin cơ bản” và hầu hết người điếc không thể chia sẻ cảm xúc hoặc giao tiếp “chất lượng có chiều sâu”.

Hình 6. Chất lượng giao tiếp trong gia đình của thanh thiếu niên điếc

Khi ở nhà nhiều do dịch Covid, bạn cảm thấy thế nào về giao tiếp trong gia đình?
74 câu trả lời

Bảng trên cho thấy có đến 74,3% người trả lời nói rằng giao tiếp trong gia đình của họ chỉ dừng ở mức “hiểu ít” hoặc thậm chí là “không hiểu gì”, chỉ có 25,7% cho rằng giao tiếp của họ đạt mức “hiểu rõ”. Giao tiếp là một công cụ và phương tiện tối quan trọng trong xã hội và với người điếc đây là một rào cản rất lớn khi nó ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng cuộc sống thông qua học tập, việc làm, sức khỏe thể chất và sức khỏe tâm thần. Đặc biệt là trong bối cảnh đại dịch Covid, các biện pháp giãn cách xã hội được thắt chặt, tất cả mọi hoạt động sinh hoạt phải diễn ra tại nhà, và người điếc cũng không phải ngoại lệ, họ ở trong ngôi nhà của mình trong một thời gian dài và có những vấn đề nảy sinh từ rào cản về giao tiếp. *“Ở nhà buồn suy nghĩ áp lực vì gia đình không quan tâm đến cảm xúc tâm sự của em”* (T.T.H.Y, tỉnh Ninh Bình)

Con số thanh thiếu niên có tâm trạng như bạn điếc Y. ở tỉnh Ninh Bình không phải là ít vì có đến 40% bạn điếc tham gia khảo sát thấy “cô đơn, lạc lõng” và 31,4% thấy “khó chịu, chán nản, lo nghĩ về tiền bạc. *“Tôi rất buồn về gia đình mình, sao lại bố mẹ ngày suốt cãi nhau thì em căng thẳng quá”* (V.T.M.H, Hà Nội)

Khi giao tiếp trong gia đình hạn chế thì người điếc tìm các môi trường khác để có cơ hội thể hiện bản thân và giao tiếp với xã hội - đó có thể là môi trường học tập, môi trường làm việc hoặc các mối quan hệ bạn bè xã hội khác. Trong mỗi một môi trường đều tiềm ẩn những điểm tích cực và tiêu cực.

b) Ảnh hưởng tới quan hệ bạn bè và việc học tập

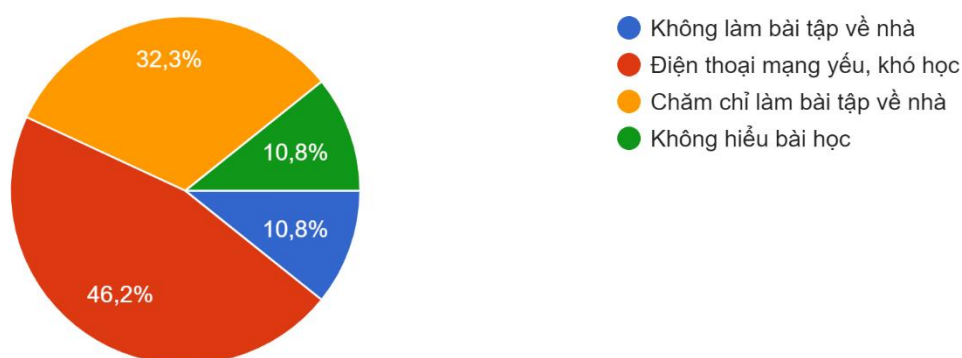
Sau gia đình, thì bạn bè ở trường lớp là môi trường gần gũi với người điếc. Đối tượng của nghiên cứu này là những thanh thiếu niên điếc trong độ tuổi 15 đến 35 tuổi. Với người nghe, đa phần thanh niên đã tốt nghiệp trung học phổ thông ở độ tuổi 18 nhưng với thực trạng giáo dục Điếc hiện tại ở Việt Nam, người điếc mất nhiều thời gian hơn để hoàn thành bậc tiểu học và nếu tiếp tục học lên cao hơn thì thường là nhiều tuổi. Theo nghiên cứu tại về giáo dục người khuyết tật tại Nam Định năm 2020 là tỉnh chỉ cách thủ đô Hà Nội khoảng 90km, tất cả người Điếc tham gia nghiên cứu này đều đã được tham gia các các chương trình giáo dục. Trong đó phần lớn đã hoàn thành hết chương trình lớp 3, giáo dục tiểu học. Chưa có người điếc nào học hết cấp THCS và các cấp, bậc học cao hơn.

Trong bối cảnh đại dịch Covid, mọi trường học đều phải đổi sang hình thức học trực tuyến. Khi chuyển qua hình thức học online, học sinh điếc có phần hạn chế so với học sinh nghe vì các em học và tiếp thu chủ yếu qua kênh thị giác như hình ảnh trực quan và tương tác với thầy cô bằng Ngôn ngữ ký hiệu, do đó thiết bị thông minh dùng để học tập bắt buộc phải đáp ứng hai yêu cầu: có camera và có kết nối mạng ổn định. Nếu như thiết bị quá nhỏ hoặc đường truyền mạng không ổn định thì sẽ rất dễ gây ra những ức chế cho người học.

Hình 7. Kết quả học online trong thời gian dịch Covid-19

Bạn nhận thấy kết quả của việc Học online như thế nào?

65 câu trả lời

Trên thực tế, học sinh điếc gặp rào cản khi học trực tiếp và khi chuyển sang trực tuyến thì phải đối mặt với nhiều khó khăn hơn. Hình trên cho thấy 67,7% trả lời cảm thấy học trực tuyến không thuận lợi (do mạng yếu, do không hiểu bài, không thể làm bài tập về nhà qua điện thoại) *“Nhà đông con, gồm bốn anh chị em – không thể chia sẻ và tạo điều kiện sử dụng máy tính cho con là người điếc” (V.T.M.H, Hà Nội)*

Tuy nhiên học online vẫn là một kênh giao tiếp chủ yếu của thanh thiếu niên Điếc trong thời điểm dịch Covid: 46,4% người tham gia cho rằng “học online được gặp và giao tiếp các thầy cô, bạn bè, thấy vui hơn”.

Với những người điếc không có điều kiện để tham gia học online, có sự thụt lùi rõ rệt về khả năng vận dụng ngôn ngữ cũng như các kỹ năng giao tiếp.

“Tinh thần không tập trung dành cho việc học tập, kiến thức sụt giảm, quên nội dung bài học, quên luôn cả chương trình và NNKH. Do chị gái kêu vừa chăm trông cháu vừa học tập lo ôn thi. M cảm thấy do dự khi có người lạ làm quen trên mạng xã hội như Facebook hoặc Instagram, nhưng việc đó khiến bạn ấy thu hút và thích thú khám phá văn hóa khác của nước ngoài, từ đó không dành thời gian tập trung việc học, lâu không học nên quên cả ngôn ngữ ký hiệu Việt” (N.N.M, Hà Nội)

Có nhiều em vì ở không có ai giao tiếp nên đã dần quên mất Ngôn ngữ ký hiệu, không còn khả năng tư duy mạch lạc cũng như quên những kiến thức đã học ở trường trước thời điểm nghỉ vì dịch Covid.

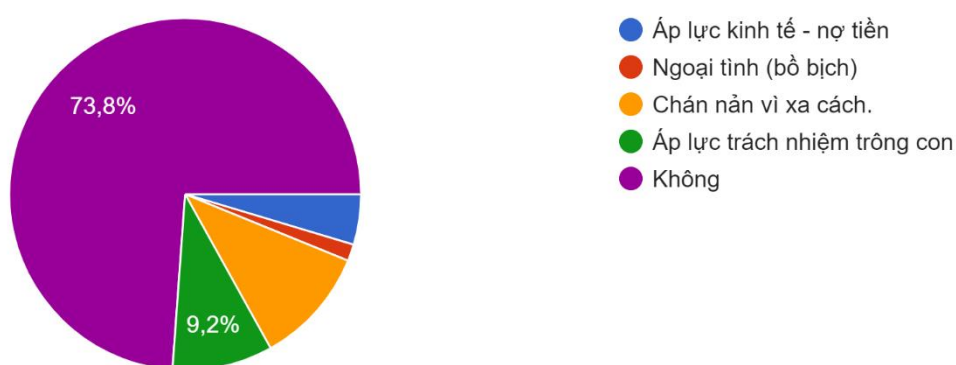
c) Ảnh hưởng đến mối quan hệ vợ chồng, người yêu

Đối với mỗi người, tình yêu là mối quan hệ thiêng liêng, đặc biệt là với người điếc khi gặp phải nhiều rào cản trong giao tiếp kết nối với môi trường xung quanh thì việc duy trì được một mối quan hệ tình cảm lành mạnh, gắn kết giữa vợ chồng và hai người yêu nhau là vô cùng quan trọng.

Đối với câu hỏi: Có mâu thuẫn giữa vợ chồng/người yêu trong đại dịch thì tỷ lệ trả lời là “không có mâu thuẫn” chiếm khá cao.

Hình 8. Nguyên nhân gây ra mâu thuẫn vợ chồng/ người yêu trong đại dịch Covid

Lí do mâu thuẫn của vợ chồng/ người yêu dẫn đến cãi nhau hoặc chia tay ?
65 câu trả lời

Tuy nhiên, cũng có đến một phần tư số người tham gia cho là “có vấn đề ở mối quan hệ này” cụ thể là 10,8% người trả lời lí do họ có mâu thuẫn với vợ chồng/ người yêu là “chán nản vì phải xa cách” và 9,2% nêu lý do vì “áp lực phải trông con”. *“Cảm thấy căng thẳng vì dịch nên 8 tháng ở nhà chăm con nhỏ, không có tiền”* (Đ.N.N.H, tp Hồ Chí Minh)

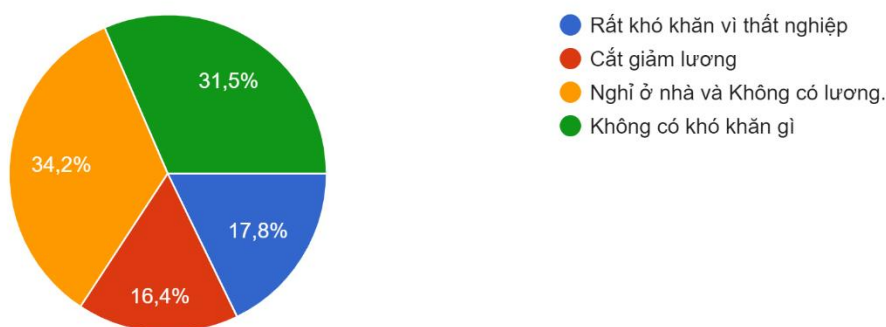
d) Ảnh hưởng tới việc làm và thu nhập

Bên cạnh môi trường học tập, ảnh hưởng của đại dịch Covid đến việc làm và thu nhập cũng rất nặng nề đối với trong đó có các nhóm dễ bị tổn thương như người điếc. Họ thuộc nhóm nguy cơ cao của mất việc, không có việc làm và giảm/mất thu nhập. Trong số người tham gia khảo sát có tới 11% đang thất nghiệp và có 8,2% trả lời không làm gì. “Không làm gì” cũng là một tình trạng tương đối phổ biến khi gia đình muốn bảo bọc con em họ quá mức, hoặc không biết đến các thông tin về trường lớp về thị trường việc làm để cho con đi học và đi làm. Do đó người điếc thường phụ thuộc nhiều vào gia đình và dễ bị bạo lực (về thể chất, kinh tế và tinh thần).

Hình 9. Ảnh hưởng của dịch Covid đến việc làm và thu nhập

Khi dịch Covid, kinh tế của bạn gặp khó khăn gì không?

73 câu trả lời

Theo số liệu ở Hình 3 cho thấy tỉ lệ 39,7% người trả lời rằng họ còn đang đi học và 8,2% trả lời rằng họ được gia đình chu cấp; con số này cũng tương ứng với Hình 12 – tỷ lệ 31,5% trả lời là “không bị ảnh hưởng bởi đại dịch”, đó là nhóm còn đang đi học và/hoặc được gia đình chu cấp. Còn lại đến 68,5% có khó khăn về thu nhập bao gồm 16,4% bị cắt giảm lương, 17,8% không có việc làm và 34,2% trong trạng thái tạm nghỉ việc và không có lương. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến tâm lý và sức khỏe tâm thần của người điếc.

Những khó khăn về kinh tế đẩy nhiều người điếc vào những hoàn cảnh không mong muốn, nhất là ở lứa tuổi còn nhiều suy nghĩ bột bột như câu chuyện của bạn điếc ở Hà Nội dưới đây.

Khi sinh ra T là một bé trai sau đó T có xu hướng chuyển giới tính và giờ thuộc cộng đồng LGBT. Em là một người hiền lành, chịu khó, có trách nhiệm trong công việc và cuộc sống. T đã học xong lớp 9. Bố mẹ đã ly hôn. T thỉnh thoảng gặp bố hơn mẹ vì gần nhà bố nhưng nói chung em và bố mẹ đều giao tiếp rất ít. Mẹ T hay đi trốn vì vay nợ nhiều không trả được. T đã học xong lớp 9, em thấy thiếu thốn tình cảm và sự chăm sóc của bố mẹ, chỉ có một vài người bạn tốt quan tâm đến em trong đó có một số bạn từ nước ngoài và khi em đau ốm thì công ty em đang làm hỗ trợ mua thuốc cho. Khi dịch Covid-19 bùng phát, T phải nghỉ làm và rơi vào những trạng thái căng thẳng cực độ. T phải đi vay tiền để nuôi em trai và bác, em phải tự trang trải cả các chi phí sinh hoạt như điện, nước nhưng bố mẹ em không hỗ trợ em. Đã có những lúc T buộc phải đi làm gái để kiếm tiền mưu sinh. Có thời điểm T suýt nữa thì mắc HIV, chi phí chữa bệnh quá cao khiến em không chịu nổi áp lực và có ý định tự tử. Năm 2020 em đã từng treo cổ tự tử nhưng không thành. (Câu chuyện của em P.D.T ở Hà Nội).

Ảnh hưởng của đại dịch Covid đến nền kinh tế là vô cùng lớn, nhưng đối với các nhóm đối tượng dễ bị tổn thương thì mức độ ảnh hưởng nặng nề hơn và khả năng phục hồi sau đại dịch sẽ lâu hơn.

e) Ảnh hưởng từ các mối quan hệ xã hội trên mạng

Khi những mối quan hệ ở gia đình và nhà trường không được duy trì ở trạng thái tích cực, nhiều bạn thanh thiếu niên điếc tìm đến bạn bè và/hoặc các mối quan hệ xã hội trên mạng để giải tỏa cảm xúc cũng như tìm kiếm sự đồng cảm, thấu hiểu. Nhưng do chất lượng mạng và thiết bị kết nối mạng, nên mặc dù có 43,2% người điếc có nhắn tin nói chuyện qua mạng nhưng ở mức độ “ít do thời gian rảnh khác nhau” và 17,6% nói là việc trò chuyện, kết nối bị gián đoạn nhiều do mạng yếu.

Hình 10. Mối quan hệ bạn bè trong đại dịch Covid

Khi covid, mối quan hệ bạn bè của bạn gặp khó khăn như thế nào ?

74 câu trả lời

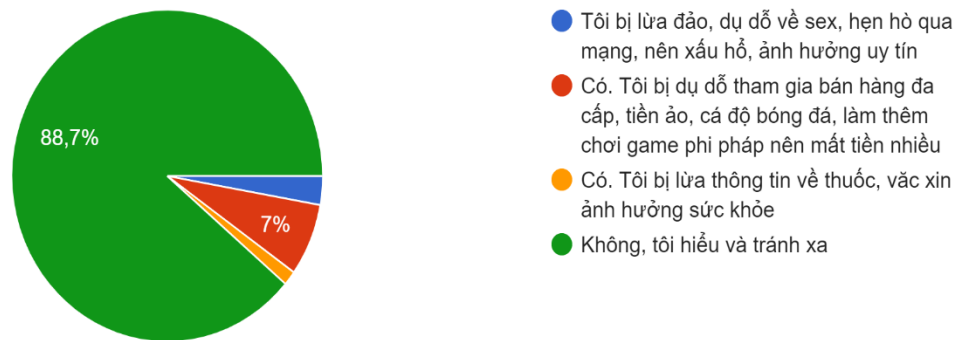
Thời gian dịch Covid bùng phát, hầu hết các tỉnh thành tại Việt Nam phải áp dụng biện pháp giãn cách xã hội cao nhất và mọi người bắt buộc phải ở nhà, không ra ngoài giao lưu với bạn bè, chỉ ở nhà nhắn tin nói chuyện qua mạng nhưng gặp trục trặc do mạng yếu (17,6%) hoặc không đủ do thời gian rảnh khác nhau nên (43,2%).

Trong cuộc sống của người điếc, việc lên mạng tra cứu thông tin hay tìm kiếm sự kết nối, chia sẻ trên mạng cũng là một điều dễ hiểu ở thời đại công nghệ 4.0. Tuy nhiên, không phải ai cũng biết cách tự bảo vệ bản thân khỏi những tệ nạn hay những ảnh hưởng tiêu cực từ môi trường mạng. Một số thanh thiếu niên điếc trả lời rằng họ đã lên mạng tìm kiếm những “liều thuốc” cứu chữa những khủng hoảng cá nhân và có những bạn bị lừa tiền. Có 7% người được hỏi trả lời rằng họ bị lừa mất tiền khi tham gia vào những hoạt động phi pháp như lấy mác kinh doanh bán hàng đa cấp, cá độ bóng đá, chơi game tiền ảo. Những người có nhu cầu chia sẻ tình cảm (2,8%) không may bị lừa thông qua việc hẹn hò qua mạng và bị phát tán những hình ảnh nhạy cảm làm tổn hại đến danh dự và uy tín của họ.

Hình 11. Ảnh hưởng tiêu cực từ mạng xã hội trong đại dịch Covid

Bạn có bị ảnh hưởng tiêu cực từ người lạ ở mạng xã hội không?

71 câu trả lời

Một thực tế là khi xảy ra vấn đề trong cuộc sống và cần tư vấn thì người điếc không biết hỏi ai vì tại Việt Nam chưa có dịch vụ tư vấn chính thức cho người điếc, kể cả dịch vụ tư vấn tâm lý học đường. Mặt khác do gia đình và cộng đồng ít sử dụng thành thạo ngôn ngữ ký hiệu nên các bạn không thể tâm sự chia sẻ được; vì vậy các bạn tự phải xoay xở khi gặp các vấn đề khó khăn.

3.1.3 Tác động của những yếu tố nêu trên đến sức khỏe thể chất và tâm thần của thanh thiếu niên điếc

“T phải chịu bạo lực về tinh thần vừa từ gia đình và bạn bè trong suốt thời gian cách ly xã hội vì dịch Covid. Mẹ quát mắng rất nhiều. Ngoài ra, một số bạn nói xấu tiêu cực, bịa chuyện, ảnh hưởng xấu tới bạn bè và cuộc sống lộn xộn, các bạn đó cũng không có nhiều hiểu biết, lúc nào cũng rủ đi ăn uống, bia rượu, lảm chuyện không lành” (N.H.T, tp Huế)

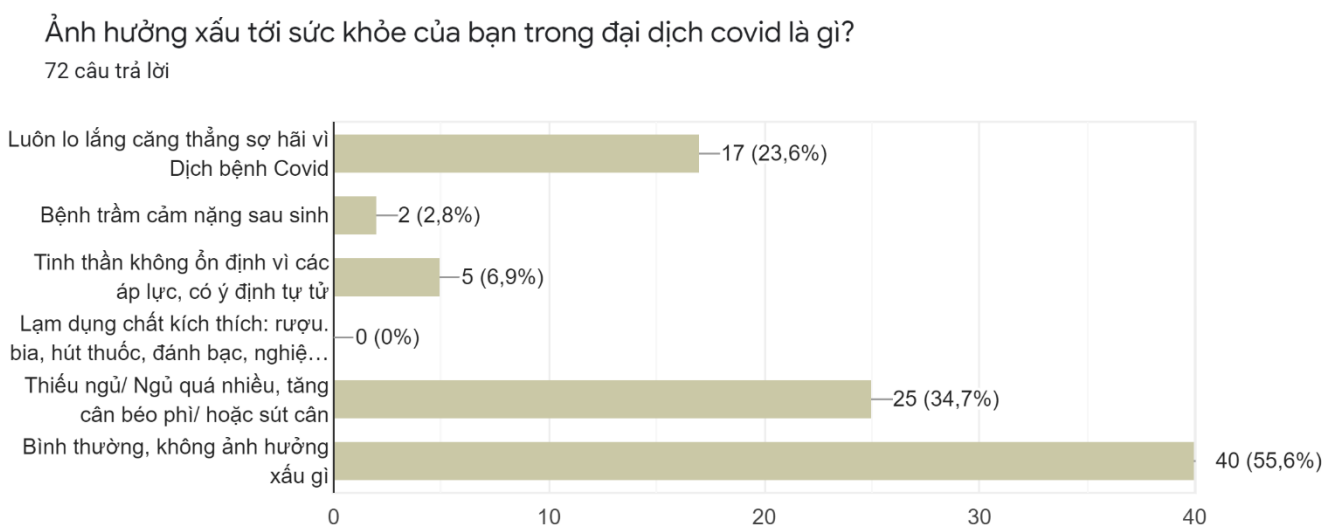
Với tác động của đại dịch Covid nói chung và những đặc thù ngôn ngữ của cộng đồng điếc nói riêng, thanh thiếu niên điếc là một nhóm đối tượng dễ bị tổn thương và thực tế đã phải chịu nhiều ảnh hưởng tương tự như vô hình như gây ra những hậu quả nặng nề: môi trường giao tiếp ở gia đình gặp nhiều khó khăn; không tiếp cận được đầy đủ, chính xác, kịp thời thông tin về dịch bệnh; việc học online không mang lại hiệu quả cao; ảnh hưởng nặng nề về kinh tế do cơ hội việc làm và trình độ học vấn hạn chế.

Các yếu tố này ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe của thanh thiếu niên điếc bao gồm cả thể chất và tinh thần.

Chia sẻ của bạn P.A.D, thành phố Hà Nội: *“Khi ở nhà D cảm thấy căng thẳng, trầm cảm một mình buồn cô đơn, không có ai ở bên nói chuyện, chăm sóc lẫn nhau. Ngoài ra D còn bị bệnh huyết áp cao nhưng vì giãn cách xã hội nên không thể ra ngoài tập thể dục để nâng cao sức khỏe, suốt ngày ở một mình trong căn nhà nhỏ chật chội bí bách”*.

Ảnh hưởng tới sức khỏe thể chất được thể hiện qua con số 34,7% phản ánh việc ăn uống không điều độ, chế độ sinh hoạt và dinh dưỡng không hợp lý đã dẫn đến tình trạng thiếu ngủ/ ngủ quá nhiều hoặc béo phì/sút cân.

Hình 12. Các yếu tố ảnh hưởng tới sức khỏe trong đại dịch Covid

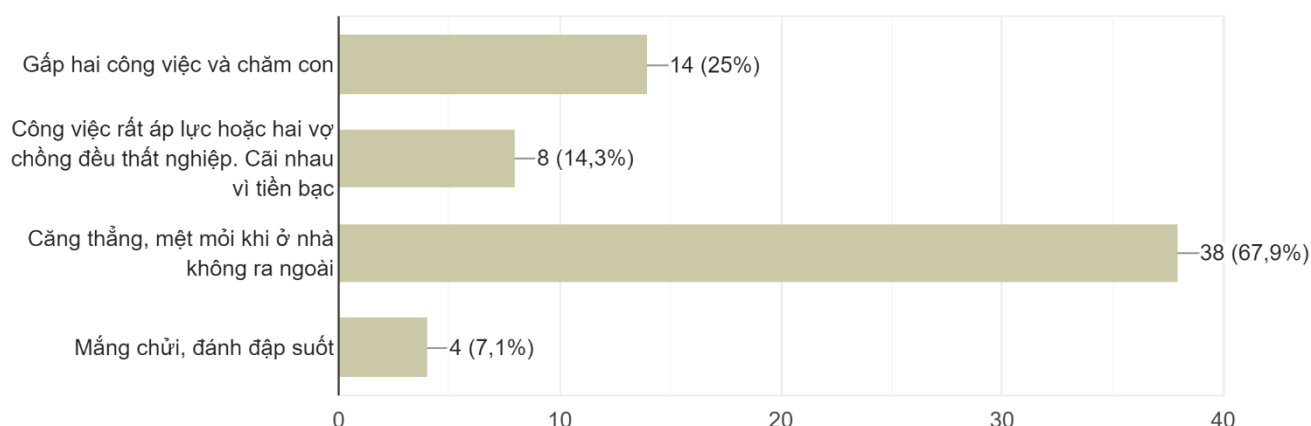
Hai điểm tích cực ở bảng số liệu trên đó là một nửa số người được hỏi trả lời rằng Cuộc sống của họ diễn ra bình thường, không có những ảnh hưởng xấu (55.6%) và ghi nhận 0% thanh thiếu niên điếc lạm dụng chất kích thích.

Mặc dù có những tín hiệu đáng mừng là người tham gia khảo sát cho biết khi không thể kết nối với bạn bè trong thời gian giãn cách xã hội có những bạn hoạt động theo chiều hướng tích cực như tự tìm cách thư giãn thông qua vẽ, ngồi thiền, xem phim... Tuy vậy ảnh hưởng của các yếu tố do đại dịch Covid-19 đến sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên điếc được ghi nhận ở những biểu hiện: 69,7% trả lời rằng họ mệt mỏi căng thẳng vì phải ở trong nhà một thời gian dài, 25% trả lời rằng họ cảm thấy phải làm một khối lượng công việc gấp đôi bình thường và vừa phải chăm con, 14,3% bị ảnh hưởng bởi kinh tế nên có những mâu thuẫn trong gia đình và đã xuất hiện tình trạng bạo lực thể chất và tinh thần với 7.1% người trả lời rằng có tình trạng mất ngủ, đánh đập.

Hình 13. Ảnh hưởng tiêu cực trực tiếp đến bản thân của dịch Covid

Ảnh hưởng trực tiếp của dịch covid đến bản thân bạn khi bạn đã có gia đình?

56 câu trả lời

Tình trạng luôn lo lắng căng thẳng sợ hãi vì dịch bệnh Covid được giải thích với những lí do như sau: 1) Không tiếp cận được thông tin về dịch bệnh một cách đầy đủ, đúng đắn; 2) Không được cập nhật về thông tin tiêm phòng vắc xin và 3) Thiếu sự hướng dẫn và giao tiếp nếu rơi chẳng may là trường hợp là bệnh nhân F0.

Cuối cùng, một con số đáng lưu tâm là tỷ lệ những thanh thiếu niên có ý định tự tử vì những áp lực trong cuộc sống gây ra bởi đại dịch Covid chiếm là 6,9%.

Câu chuyện của một bạn nữ điếc như sau: *“Y không nhận được sự chia sẻ và quan tâm từ gia đình, bố mẹ luôn bắt phải ở nhà, không cho giao lưu với bạn bè; anh chị em trong nhà không có sự đoàn kết, yêu thương. Y đi làm nhưng đồng lương không ổn vì tay nghề thấp, tháng chỉ 1 -2 triệu đồng, Y cảm thấy bất công nên đã bỏ đi. Khi dịch Covid bùng phát, Y còn khó xin việc hơn và phải ở nhà một thời gian dài không có thu nhập, không bạn bè. Có người con trai là người nói ngỏ lời yêu và Y nhận lời nhưng không hề biết là mình bị lợi dụng: Em đã bị hiếp dâm nhiều lần từ năm 2018 đến năm 2020. Khi dịch bệnh xảy ra có lúc áp lực cuộc sống và căng thẳng từ dịch bệnh đã khiến em không muốn sống. Em đã từng nghĩ sẽ kết liễu đời mình bằng một tai nạn giao thông hoặc để mặc cho bị hiếp dâm đến chết”.*

Lời tâm sự đau lòng của bạn nữ thanh niên điếc nói trên là hồi chuông kêu cứu từ những thanh niên điếc chịu nhiều áp lực trong cuộc sống không được chia sẻ nên dễ dẫn đến hành động bột phát đáng tiếc.

4. ĐỀ XUẤT KHUYẾN NGHỊ

Với những phát hiện sơ bộ ở một quy mô nghiên cứu nhỏ, nhóm chúng tôi đề xuất cần có thêm những nghiên cứu chuyên sâu và quy mô về chủ đề Sức khỏe tâm thần cho người điếc nói chung và thanh thiếu niên điếc nói riêng, bởi hiện nay tại Việt Nam chưa có nhiều cơ sở dữ liệu để tham chiếu, đối sánh.

4.1 ĐỀ XUẤT KHUYẾN NGHỊ VỚI NGÀNH GIÁO DỤC VÀ CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG

a) Xây dựng một môi trường giao tiếp tại gia đình và cộng đồng

Việc xây dựng một môi trường giao tiếp tại gia đình và cộng đồng nơi các thanh thiếu niên điếc sinh sống là vô cùng quan trọng trong việc duy trì khả năng tư duy và ngôn ngữ của các em.

Gia đình và cộng đồng là môi trường gần gũi nhất và rất quan trọng trong việc định hình sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên điếc trong bối cảnh đại dịch Covid phức tạp, mọi sự giao lưu với bên ngoài đều được hạn chế tối đa. Với những đề xuất trên, nhóm nghiên cứu hy vọng các gia đình sẽ có sự thấu hiểu và thực hành tốt để giảm những trường hợp đáng tiếc do tích tụ căng thẳng lâu ngày và không thể tâm sự với ai của thanh thiếu niên điếc.

Việc tổ chức khóa học ngôn ngữ ký hiệu cho cha mẹ cần được các Trung tâm Học tập Cộng đồng nghiên cứu triển khai rộng rãi trong cộng đồng vì chỉ khi có được những kết nối chia sẻ và nguồn động viên từ cha mẹ và người thân thì các em điếc mới cảm thấy bớt lạc lõng và căng thẳng trong chính ngôi nhà của mình.

Cần tổ chức thêm những khóa tập huấn hoặc chương trình để nâng cao nhận thức và vai trò của ngôn ngữ ký hiệu với con em người điếc để cha mẹ và cộng đồng thấu hiểu và có hành động thực tiễn. Cần có thêm các chương trình tập huấn, buổi hướng dẫn về cách thức và đặc điểm giao tiếp với người điếc cho các thành viên trong xã hội, gia đình như dùng phiên dịch ngôn ngữ ký hiệu, viết giấy... *“Tôi mong muốn được tham gia qua zoom hoặc mạng xã hội các buổi họp, tập huấn kiến thức và kỹ năng để hiểu thêm thông tin” (N.T.T, Hà Nội)*

Đề xuất có thêm các cơ hội giao lưu, hoạt động nghệ thuật xã hội giải trí, đào tạo, giáo dục, tập huấn sử dụng NNKH được xem là ngôn ngữ mẹ đẻ của người điếc để nâng cao nhận thức kỹ năng bảo vệ bản thân và cũng để giải tỏa căng thẳng chán nản, đầu óc thoải mái, tinh thần ổn định khi ở nhà lâu. Đó cũng chính là nơi để các bạn có thể học hỏi và rèn luyện về cách ứng xử trong thời gian giãn cách xã hội, biết cách bảo vệ bản thân và giải tỏa căng thẳng, đẩy lùi suy nghĩ tiêu cực.

b) Thúc đẩy chất lượng học tập và tăng cường việc làm

Hoạt động dạy và học online ban đầu là hình thức tạm thời nhưng với một quãng thời gian dài đã triển khai, cần có những phương pháp phong phú, phù hợp, khơi dậy sự tương tác, học hỏi giữa các bạn bè cùng trang lứa qua các trò chơi, thảo luận, làm việc nhóm để phát huy sự tiếp thu của các bạn điếc. Các bạn cần được hỗ trợ các thiết bị có kết nối mạng để hỗ trợ học tập, việc làm và giao tiếp với bạn bè đồng nghiệp để trong những ngày giãn cách xã hội, không có được sự giao tiếp trực tiếp thì thanh thiếu niên điếc vẫn có thể duy trì được mối quan hệ xã hội và phát triển bản thân.

c) Cải thiện các kênh truyền thông và dịch vụ hỗ trợ để người Diếp được tiếp cận thông tin

Cải thiện các kênh truyền thông và dịch vụ hỗ trợ để học sinh diếp tiếp cận được thông tin và giao tiếp tốt hơn trong các bối cảnh y tế, xã hội, công cộng; đề xuất bổ sung phiên dịch NNKH trong các kênh truyền thông và dịch vụ. Bởi vì khi bản thân được trang bị đầy đủ những kiến thức và hiểu biết về tình hình đại dịch, các em sẽ bớt lo lắng, cải thiện sức khỏe tâm thần và cảm thấy tự tin hơn trong việc phòng chống dịch, bảo vệ sức khỏe thể chất bản thân.

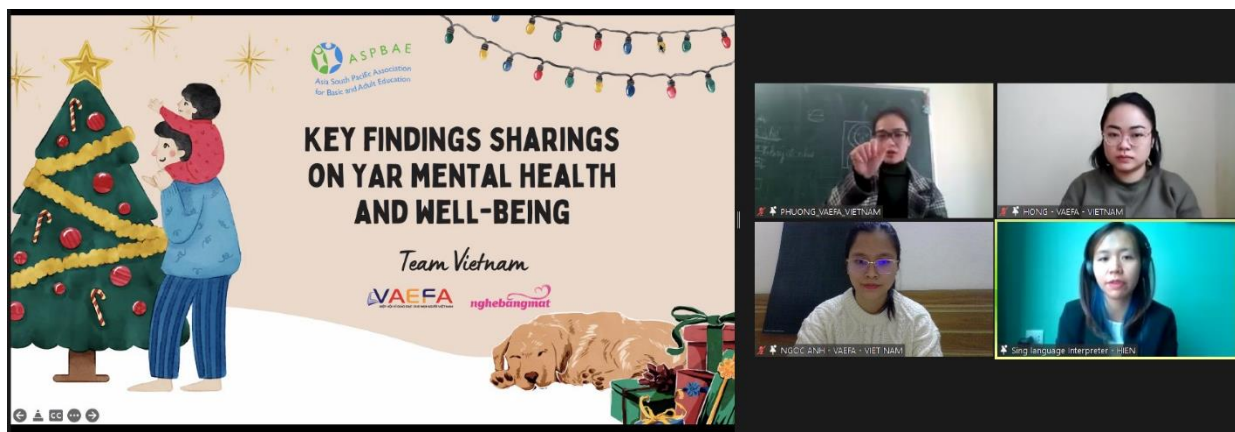
Thông tin về các gói hỗ trợ của chính phủ và nhà hảo tâm cần được phiên dịch sang NNKH để người diếp biết và tiếp cận, các hỗ trợ về kinh tế, nhu yếu phẩm cần đến tận tay người diếp để họ thể an tâm sinh sống, giảm suy nghĩ tiêu cực.

Nâng cao hiệu quả của mạng lưới các dịch vụ hỗ trợ tâm lý như nhân viên công tác xã hội, bác sĩ tâm lý, chuyên gia về sức khỏe tâm thần, dịch vụ tư vấn tâm lý học đường hỗ trợ người diếp nói chung và thanh thiếu niên nói chung gặp phải khó khăn về tâm lý, bạo lực, có ý định tự tử.

Những đề xuất nêu trên sẽ góp phần giảm căng thẳng và ức chế cho người diếp trong quá trình tiếp cận thông tin và tăng cường sự chủ động phòng chống dịch cũng như ổn định tâm lý cho thanh thiếu niên diếp trong bối cảnh dịch còn diễn biến phức tạp và lâu dài.

4.2 ĐỀ XUẤT VỚI ASPBAE

- Tiếp tục hỗ trợ các Liên minh (coalition) các buổi tập huấn và hướng dẫn xây dựng các bộ công cụ khảo sát về chủ đề sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên trong đại dịch Covid-19, đặc biệt là tổ chức các buổi chia sẻ kinh nghiệm khảo sát, nghiên cứu và cách tiếp cận các nhóm thanh thiếu niên dễ bị tổn thương.
- Gắn kết và tăng cường năng lực của mạng lưới thanh niên trong khu vực thông qua hoạt động tập huấn, Hội thảo, triển khai nghiên cứu; đẩy mạnh việc học hỏi chia sẻ giữa các quốc gia.
- Đẩy mạnh truyền thông cấp khu vực về những vấn đề, những khó khăn mà thanh thiếu niên đang gặp phải để nâng cao nhận thức của cộng đồng để có những cách tiếp cận và hỗ trợ toàn diện, đặc biệt trong bối cảnh Việt Nam đang triển khai Luật Thanh niên 2020 có hiệu lực từ 01/01/2021.

Hình ảnh nhóm nghiên cứu thuyết trình Những phát hiện chính trong Nghiên cứu hành động Sức khỏe tâm thần với các bạn thanh niên đến từ các quốc gia khu vực châu Á Thái Bình Dương trong cuộc họp do ASPBAE tổ chức ngày 16/12/2021.